

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνταποκριτὴς τοῦ βιενναίου «Νέου Ἐλευθ. Τύπου» κατεχώρισεν ἐσχάτως ἐν αὐτῷ σειρὰν ἄρθρων ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Πέρα». Ἡ «Θράκη», δημοσιεύουσα μετὰ φρασίν τῶν ἄρθρων τούτων, ἐξ ἧς ἀπεπάσαμεν τὰ κατωτέρω, προσθέτει τὰ ἑξῆς: «Ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ Ν. Ε. Τ. σκιαγραφεῖ πιστῶς τὴν μικτὴν κοινωνίαν τοῦ ἡμετέρου «ἀριστοκρατικοῦ» προαστείου· αἱ κρίσεις αὐτοῦ εἰσὶν αὐστηραὶ ἀλλ' ἀληθεῖς κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος» ἐν ἄλλοις πάλιν ἡ κρίσις του εἶνε ἐπιπόλαιος, διότι ἂν ἡρεῦνα βαθύτερον τὰ περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλολογικῶν καταστημάτων τῶν Ἑλλήνων Περῶτων, ἤθελε μετριάσει τοὺς κατ' αὐτῶν σκληροὺς σαρκασμούς του».

Σ. τ. Δ.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΑ

Ὅτε πρὸ πολλῶν ἐτῶν, διατρίβοντι ἐν τῇ πατρίδι μου, ἔδειξάν μοι κυρίαν τινὰ Κωνσταντινουπολίτιδα, ἐφανταζόμενη ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἐγεννήθη ἐντὸς χαρμεῖου, ἀνετράφη ὑπὸ αἰθιοπίδος δούλης καὶ ἀπήχθη τέλος ὑπὸ Εὐρωπαίου τινός, ἢ ἡγοράσθη ἀντὶ πολλῶν πουργίων χρυσοῦ. Οὐδὲν αἰσχύνομαι ὁμολογῶν τὰς παλαιὰς μου ταύτας ἰδέας, καθότι πολλοὶ τῶν ὁμοεθνῶν μου, ὅσοι δὲν ἔσχον ἔτι τὸ ἀτύχημα νὰ στρεβλώσι τὰς κνήμας αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἀθλιεστάτου λιθοστρώτου τοῦ Πέρα, τοῦ φραγκικοῦ προαστείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τρέφουσι θαυμασιωτάτας ἰδέας περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ Κωνσταντινουπολιτῶν. Ἐν ταῖς ἀφηγήσεσι τῶν περιηγητῶν ἀπαντῶσι τοσαῦται περιγραφαὶ περὶ Ὀθωμανίδων, κεκαλυμμένην ἔχουσιν τὴν ὄψιν, στρογγύλους δὲ καὶ φλογεροὺς τοὺς ὀφθαλμούς, περὶ ἀπορήτων τοῦ χαρμεῖου καὶ σκληροκαρδίας τῶν εὐνούχων, ὥστε ἐπὶ τέλους οὔτε ὑποτίθησιν τις ὅτι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἄλλαι γυναῖκες, ὧν αἱ ὄψεις δὲν εἶναι μέχρι τῶν στρογγύλων καὶ φλογερῶν ὀφθαλμῶν ὑπὸ διαρκῶν πέπλων κεκαλυμμένοι, καὶ ὧν ἡ ἀρετὴ δὲν φρουρεῖται ὑπὸ σκληροκαρδίων εὐνούχων. Ὁ περιηγητὴς ἐπισκέπτεται τὴν Κων)πολιν ἵνα ἴδῃ τεμένη, σοβαροὺς Τούρκους, βοώπιδας Ὀθωμανίδας καὶ φορταγωγούς καμήλους· ἐπειδὴ ὅμως ἐν τοῖς τουρκικοῖς προαστείοις εὐρίσκει μὲν πολλοὺς Τούρκους καὶ οὐκ ὀλίγους καμήλους ἀλλ' οὐδὲν ξενοδοχεῖον, ἐξ ἀνάγκης ἀφείλει νὰ παραιτηθῇ τῶν γραφικῶν τούτων καλλονῶν καὶ ν' ἀναζητήσῃ οἰκίμα ἐν τῷ γραφικῷ προαστεῖῳ Πέρα, ἐν μέσῳ ἀνθρώπων εὐρωπαϊστῶν ἐνδεδυμένων, οἵτινες κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῶν εἶδος οὐδαμῶς διαφέρουσι τῶν βιενναίων, βερολινείων, ἢ τὸ πολὺ ὅτι τινὲς ἀντὶ πῖλου καλύπτουσι τὴν κεφαλὴν διὰ φεσίου.

Ἡ κοινωνία τοῦ Πέρα ἔχει τὴν σύστασιν πολλῶν περιπλοκωτέρων ἢ πάσα ἄλλη πόλις ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ παριστᾷ μικρογραφικὸν χάρτην ἀπασῶν τῶν ἐθνοτήτων. Ἐπικρατοῦσα γλῶσσα, ἂν τοιαύτη ἐν γένει ὑπάρχη, εἶναι ἡ ἑλληνική· πάντες οἱ νεώτεροι Περῶται, οἷασθῆτινος καταγωγῆς, λαλοῦσι τὴν ἑλληνικὴν ἢ ἑλληνικὴ

εἶναι ἡ μητρικὴ τῶν γλῶσσα, καὶ ἂν ἔτι δυσροπῶσι νὰ τὸ ὁμολογήσωσιν. Οἱ τοῦ Πέρα κάτοικοι δύνανται κατ' οὐσίαν νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τρεῖς κατηγορίας· ἢτοι εἰς Ἑλληνας, Ἀρμενίους καὶ—καθολικούς· μεταξὺ δὲ τούτων μόνον οἱ Ἕλληνες αἰσθάνονται τὸ αἶσθημα τοῦ ἐθνισμοῦ καὶ δὲν ἀρκοῦνται νὰ ὦσιν ἀπλοὶ Περῶται. Εἴτε Ἕλληνες ὑπῆκοοι εἴτε Ὀθωμανοὶ (βαγιαδες), οὐ μόνον ὀμιλοῦσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ἔχουσι καὶ τὸ φρόνημα ἑλληνικόν, καὶ πάντες ἀνεξαιρέτως ἀκραδάντως πεποίθασιν ὅτι ἡμέραν τινὰ θέλουσι γίνεσθαι οἱ κύριοι τῆς Κων)πόλεως. Εἶν' ἀληθὲς ὅτι ὁ πατριωτισμὸς τῶν προέρχεται μᾶλλον ἐκ κενοδοξίας ἢ ἐξ ἑσωτερικῆς πεποιθήσεως, καὶ ὅτι κήδονται μᾶλλον περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ περὶ τῆς οὐσίας. Ὁ ἐν τοῖς καφενεῖσι ὑπνέτης, ὁ καλούμενος Θεμιστοκλῆς, ὁ τραπεζιτικὸς ὑπάλληλος, ὁ φέρων τ' ὄνομα τοῦ Λεωνίδου, κομπάζουσιν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι αὐτῶν, καθότι ἀμυδρῶς πως γινώσκουσιν ὅτι ὑπῆρξάν ποτε ἄνδρες οὕτω καλούμενοι, περὶ ὧν καὶ νῦν ἔτι μέγας γίγνεται πάταγος, τοῦτο δὲ ἀκριβῶς εἶναι τὸ θέλγον τοὺς σημερινούς Θεμιστοκλεῖς καὶ Λεωνίδας· ἀξιώσεις περὶ ἀθανασίας δὲν ἔχουσι τόσον πολλὰς· αὐτὸ δὲ ἀπαιτεῖ παραπολὺ μεγάλας φροντίδας. Οἱ τοῦ Πέρα Ἕλληνες, καίπερ πρεσβεύοντες μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐθνικὴν ἰδέαν, ἔχουσι ὅμως ἄλλοιαις ὁ εἰς περὶ τοῦ ἄλλου θεωρίας. Ὁ ἐκ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὁ καταγόμενος ἐκ τινος τῶν Κυκλάδων νήσων, αἰσθάνεται ἑαυτὸν κατὰ πολὺ ἀνώτερον τῶν Ἑλλήνων, ὧν πατρίς εἶναι νῆσός τις τῶν ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν διατελουσῶν· ὁ δὲ ἀπόγονος μεγάλου τινός φαναριωτικοῦ οἴκου πιστεύει ὅτι εἶναι καλλίτερος καὶ τῶν δύο προηγουμένων, ὁμοῦ λαμβανομένων, καθότι κέκτηται γενεαλογικὸν δένδρον εὐγενείας, κέκτηται προγόνους. Οἱ Ἕλληνες τοῦ Πέρα φαντάζονται ὅτι εἰσὶν οἱ στῦλοι οἱ βασιτάζοντες τὸν πολιτισμὸν ἐν Ἀνατολῇ· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν ἔχουσιν μέγα τι βάρος ἵνα βασιτάσωσιν. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, δὲν δυνάμεθα νὰ τοῖς ἀρνηθῶμεν ἀξίαν τινὰ, εἰς πάνθ' ὅσα τελοῦνται ἐν Ἀνατολῇ ὑπὲρ τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. Τέχνης καὶ ἐπιστήμης! Λέξεις τινὰς πολλὰκις ἀκουσίως συνδέομεν μετ' ἀλλήλων μὴ σκεπτόμενοι πολὺ ἂν ὑπάρχῃ αἰτίον τι πρὸς τοῦτο, ὡς ἐμπόριον καὶ βιομηχανία, θήρα καὶ ἀλιεῖα, ἀρετὴ καὶ θεοσέβεια. Ἐν δὲ τῇ προκειμένη περιστάσει μέγιστον σφάλμα θὰ διέπραττέ τις, ἐμμέναν ἐν τῇ φράσει: «τέχνη καὶ ἐπιστήμη». Περὶ ἐπιστήμης ὀλίγον τι ἐννοοῦσιν ὅπως δήποτε οἱ Περῶται Ἕλληνες, περὶ τέχνης ὅμως στεροῦνται καὶ τῆς ἐλαχίστης ἰδέας. Ἐν Πέρα ὑφίσταται ἐπιστημονικὸς τις σύλλογος· φρονῶ δὲ ὅτι δὲν εἶναι τόσον σκληρὰ ἡ κρίσις ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν αὐτοῦ θεωροῦσι τὴν συμμε-

τοχὴν των ὡς ἀπλοῦν ἔργον πατριωτισμοῦ καὶ οὕτω καθησυχάζουσι τὴν συνείδησίν των. Ἐν Ἀνατολῇ τὰ πάντα εἰσὶν ἐπιπόλαια· μόνῃ ἡ ὑπαρξὶς ἐπιστημονικοῦ συλλόγου ἐπαρκεῖ, τὰ δὲ ἔργα θεωροῦνται ἐπουσιώδη. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πέρα· τὰς δὲ ἀγαθὰς ἢ κακὰς ιδιότητας αὐτῶν, ἃς ἔχουσι κοινὰς μετὰ τῶν λοιπῶν Περωτῶν, θὰ λάβωμεν κατωτέρω ἀφορμὴν νὰ γνωρίσωμεν.

Κατὰ τὴν κοινωνικὴν αὐτῶν ἀξίαν, ἀμέσως μετὰ τοὺς Ἑλληνας, εἶδει ἐν τῇ πραγματείᾳ ἡμῶν ταύτῃ νὰ τάξωμεν τοὺς καλουμένους «καθολικοὺς», ἀλλ' ἐπιθυμοῦντες ὅσον τάχος ν' ἀπαλλαγῶμεν μιᾶς δυσαρσεκειᾶς, φέρε ἐρευνήσωμεν ἐν δευτέρῳ λόγῳ, εἰ καὶ παρ' ἀξίαν, τὴν φύλην φυλὴν τῶν Ἀρμενίων. Οἱ Ἀρμένιοι διακρίνονται πάντων τῶν ἄλλων Περωτῶν διὰ τῶν ὑπερμέτρως μακρῶν ῥινῶν αὐτῶν· ἡ φυσιογνωμία τοῦ Ἀρμενίου προσμοιάζει τὴν τοῦ ψιττακοῦ· τὸ αὐτὸ δὲ ῥητέον καὶ περὶ τῆς διανοητικῆς διαπλάσεως αὐτοῦ, ἧς εἶναι ὅλως ὁμοία τῇ τοῦ ψιττακοῦ, ἀδολεσχούντος καὶ ἐπαναλαμβάνοντος ὅσον οἶόν τε ἀκαταλήπτως ὅσα ἀκούει παρὰ τῶν ἀνθρώπων. Περὶ καλῶς μορφωμένων Ἀρμενίων λοιπὸν οὐδεὶς λόγος· ἐν τῇ ἀρίστη τῶν περιστάσεων ἔχομεν καλῶς ἡγμένους, καλῶς δεδασμασμένους Ἀρμενίους. Τὸ Πέρα εὐμοιρεῖ ἱκανῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, οἱ δ' εὐποροῖ ἐκ τῶν κατοίκων αὐτοῦ ἐθίζουσι μάλιστα νὰ πέμπωσι τὰ τέκνα των πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς Γαλλίαν, Γερμανίαν, Ἀγγλίαν καὶ ὅμως οἱ Περῶται εἰσὶ πάντοτε βεβηθισμένοι ἐντὸς παχυλωτάτης ἀμαθείας! Αἱ σχολαὶ βεβαίως δὲν πταίουσιν· ἀφ' ἑτέρου οἱ «λεβαντῖνοι» δὲν στεροῦνται καὶ φυσικῆς τιнос εὐφυΐας, ἀλλὰ, ὡς φαίνεται, σὺν τῷ μητρικῷ γάλακτι θηλάζουσι καὶ ἀκαταμάχητόν τινα ἀποστροφὴν κατὰ παντός τοῦ προξενούντος αὐτοῦς κόπον. Ὅλοι αἱ προσπάθειαι καὶ οἱ ἀγῶνές των τείνουσιν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν· ὁ λεβαντῖνος ἐπὶ ὀλοκλήρους ἐβδομάδας δύναται νὰ βασιανίζῃ τὴν κεφαλὴν του διαλογιζόμενος ὁποῖον σχῆμα ὀφείλει νὰ ἐκλέξῃ διὰ τὸν νέον ἐπενοδύτην του, ἐνῶ οὔτε φροντίζει καὶ ποτὲ ν' ἀνοίξῃ βιβλίον τι, ἂν τῷ συνέβῃ νὰ φωραθῇ ἀγνοῶν τίς ἐστὶν ἡ τῆς Ἰταλίας πρωτεύουσα. Τοῦτο δὲ ῥητέον οὐ μόνον περὶ τῶν Ἀρμενίων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν καθολικῶν· θὰ ἔπραττέ τις ὅμως ἀδικίαν ἀρνούμενος ὅτι οἱ Ἑλληνας εἰσὶ κάπως φιλομαθέστεροι τῶν λοιπῶν Περωτῶν.

Ἡ νέα γενεὰ τῶν Περωτῶν Ἀρμενίων καταβάλλει συγκινητικώτατας προσπάθειας ὅπως ἔχῃ εὐρωπαϊκὸν τὸ ἐξωτερικόν· τοῦτο δὲ ἀποκαλοῦσι chic. Εἶναι ἀδύνατον νὰ συνδιαλεχθῇ τις ἐπὶ δύο λεπτὰ μετὰ Ἀρμενίου καὶ νὰ μὴ ἀκούσῃ τὴν μοιραίαν λέξιν· διὰ τὸ ὥραϊον, τὸ ἀγαθόν, τὸ ἡδύ, τὸ πλούσιον, τὸ μέγα, τὸ ὑ-

ψηλόν — διὰ πάντα ταῦτα καὶ διὰ πολλὰς ἄλλας ἐννοίας ὁ Ἀρμένιος ἔχει μόνῃν τὴν λέξιν chic, χρῆται δ' αὐτῇ καὶ εἰς τὸ οὐσιαστικόν, προστιθέμενος τὴν τουρκικὴν κατάληξιν ληη καὶ παράγων τὸ προσηγορικόν ὄνομα chichic. — Ἐν ῥίψῃ δὲ λαθραῖον βλέμμα εἰς τοῦ ἀρμενικοῦ οἴκου τὰ ἐνδότερα, θὰ σοὶ προξενήσουσιν ἐντύπωσιν οἱ μὲν παῖδες ὡς ἄρχοντες τοῦ οἴκου, ἡ μήτηρ ὡς μαγεύρισα καὶ θεράπαινα καὶ ὁ πατὴρ ὡς ἀπελεύθερος οἰκέτης. Ὅντως ὁ Ἀρμένιος οἰκοδεσπότης κατ' οὐδὲν διαφέρει τοῦ ἀχθοφόρου εἰμῆ κατὰ τὸ ἐξωτερικόν· οὐχ ἤττον οἰκουρῶν οὐδόλως ἐννοεῖ οὔτε τὸν δάκτυλον νὰ κινήσῃ οὔτε καὶ πρὸς περιστροφὴν ἐνὸς σιγάρου. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐξακολουθοῦσιν ὄντες «χριστιανοὶ Τοῦρκοι», ἐνῶ τὰ τέκνα ἀνατρεφόμενα ἐν τοῖς νεωτέροις ἐκπαιδευτηρίοις ἀνέρχονται εἰς τὸ ὕψος τοῦ περωτικοῦ chic. Ἀλλὰ καὶ παρὰ ταῖς ἑλληνικαῖς καὶ ταῖς πλείσταις τῶν καθολικῶν οἰκογενειῶν παρομοία ἐπικρατεῖ δυσαναλογία μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων. Κατὰ τὴν ἐνεστώσαν ἄλλως γενεάν αἱ φυλετικαὶ ιδιότητες ἔπαυσαν πλέον νὰ δίστανται οὕτως εὐκρινῶς, οἱ δὲ νέοι Περῶται δὲν εἶναι πλέον Ἑλληνας, Ἀρμένιοι, καθολικοὶ — τὸ chic ἀφομοιοῖ αὐτοὺς καὶ τοὺς καθιστᾷ ἀπλοῦς Περῶτας. Νήλως τις, ἀγνοῶν τὰ τοῦ Πέρα, καὶ βλέπων παρελαύνουσαν πρὸ αὐτοῦ τὴν οἰκοδέσποιναν μετὰ τῶν ἀγαπητῶν θυγατρῶν αὐτῆς, ταύτας μὲν πολυτελῶς ἐνδεδυμένας, γαλλιστὶ ἀδολεσχούσας καὶ μετὰ χαρίεντος μειδιάματος ἀπαντῶσας εἰς τοῦ κομποῦ Περῶτου νεανίου τὸν χαιρετισμόν, ἐκείνην δὲ μέλαν μάλινον χλανίδιον (σάλι) καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀντὶ πύλου μέλινα κεκρύφαλον φέρουσαν καὶ ταπεινῶς βαίνουσαν παραπλεύρως ἢ καὶ ὀπίσω τῶν πεφιλημένων τῆς θυγατέρων, νομίζει ὅτι τὸ ἀγαθὸν τοῦτο γύναιον εἶναι γηραιά τις θεράπαινα τῆς οἰκογενείας. Ἡ αὐτὴ σχέσις μεταξὺ μητρὸς καὶ θυγατρὸς ὑπάρχει καὶ ἐντὸς τοῦ οἴκου· διότι κατὰ μὲν τὰς πρωϊνὰς ὥρας ἡ κορασις ἔρχεται προθύμως εἰς ἐπικουρίαν τῆς μητρὸς, ἀσχολουμένης περὶ τὰς οἰκιακὰς τύρβας, μετὰ μεσημβρίαν ὅμως ἡ demoiselle παρασκευάζει τὸ «μέγα chic», καὶ ἐξέρχεται ἢ δέχεται οἴκοι ἐπισκέψεις ἀνδρικός τε καὶ γυναικείας ἀδιαφόρως, ἀρεστότερον ὅμως πάντοτε ἀνδρικός. Ἡ ἀγαθὴ μήτηρ ἀνοίγει τὴν θύραν τοῖς προσερχομένοις καὶ ὀδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὸ σαλόνιον, ἐνθα ἡ δεσποινὶς τοὺς ἀναμένει εἰς ὑποδοχὴν, εἶτα δὲ ἐπιστρέφει πάλιν ἐπὶ τὰ οἰκιακὰ ἔργα. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως δὲν δύναται ν' ἀπουσιάσῃ ἀπὸ τῶν ἐφεσπερίδων, ἀλλὰ τακτικώτατα μετέχει αὐτῶν, ὀκλαδὸν καθημένη εἰς τοῦ ἀνακλινέτρου τὴν γωνίαν, τὴν θεωρουμένην ὡς θέσιν τιμῆς. Εἰσερχομένου νέου τινὸς ἐπισκέπτου, ἡ ἀγαθὴ γραῖα ἐγείρεται τῆς θέσεώς της ἵνα τὸν προσαγορεύσῃ, εἶτα διασταυροῦ πά-

λιν τὰς κνήμας ἐπὶ τῆς θέσεως αὐτῆς, καὶ βυθίζεται εἰς τὴν πρώτην τῆς σιγῆν. Δαλεῖ δὲ τότε μόνον ὅταν παρῶσιν ὀμίλητοι αὐτῆς, καθότι οἱ τῆς νέας γενεᾶς βλαστοὶ εἰσὶ τόσον εὐγενῶς διαπεπλασμένοι, ὥστε δὲν ἀξιούσι νὰ προσέχωσιν εἰς τῆς γραίας μητρὸς τὰς ὀμιλίας. Ἄλλ' οὐδ' ὁ πατὴρ (περὶ Ἀρμενίων δὲ ὁ λόγος) δραματίζει ἐξοχόν τι πρόσωπον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ παίζει τρικτράχ μετὰ τινος ὀμιλήκου καὶ οὐδαμῶς φροντίζει περὶ τῶν περίξ αὐτοῦ συμβαινόντων. Ἐνῶ δὲ οἱ γέροντες σιγῶσιν ἢ συνδιαλέγονται τουρκιστὶ περὶ τῶν τιμῶν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ κρέατος, περὶ ἐνοικίων καὶ ἀπορίας χρημάτων, οἱ νέοι φλυαροῦσι γαλλιστὶ ἢ ἑλληνιστὶ, χαρτοπαικτοῦσι καὶ τερετίζουσι τὸν ἐπὶ τὸν γαλλικοῦ τινος ἄσματος.

Νῦν δὲ φέρε ἴδωμεν τοὺς καλουμένους καθολικούς. Ἀπορεῖ βεβαίως ὁ μὴ εἰδὼς τὰ τοῦ Πέρα, ὅταν διαπυθναθῶμενος τὴν ἐθνικότητά τινος τῶν κατοίκων αὐτοῦ ἀκούει ὡς ἀπάντησι: «εἰμί καθολικός». Καθολικός, ἦτοι ῥωμαιοκαθολικός, ἐστίν, ὡς ἐπαρκῶς γνωστὸν, πᾶς ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ῥωμαιοκαθολικὴν ἐκκλησίαν. Ἐν Πέρα ὅμως ἡ προσωνομία αὕτη κέκτηται καὶ ἐθολογικὴν σημασίαν. Εἶνε δὲ εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν chic τὸ νὰ ἦναι τις καθολικός, διότι οἱ τοιοῦτοι θεωροῦνται ἐν Πέρα ὡς «κατὰ τὸ ἤμισυ Εὐρωπαῖοι». Ὅπως εἰς ὅλας τὰς ἄλλας γωνίας τοῦ κόσμου οὕτω καὶ παρὰ τὸν Κεράτιον κόλπον ἀποκατέστησαν Εὐρωπαῖοι μετανάσται μετὰ τοῦ εὐδαίμονος λογισμοῦ, ὅπως δημιουργήσωσιν ἐνταῦθα ἄνετον μέλλον. Ἐπὶ τοῦ κριμαϊκοῦ ἰδίως πολέμου πολλοὶ Γάλλοι καὶ Ἴταλοι ἦλθον εἰς Κωνσταντινούπολιν, οὐκ ὀλίγοι δ' ἐξ αὐτῶν ἐπέτυχον νὰ πλουτήσωσι, καὶ σκεπτόμενοι καθ' ἑαυτούς: *ubi bene ibi patria* (ὅ ἐστὶ περίπου: ὅπου γῆ πατρίς), ἔμειναν ἐν αὐτῇ καὶ ἐτρέφοντο, καὶ ἐξακολουθοῦσι μέχρι τῆς σήμερον τρεφόμενοι, ὅπως εἰμποροῦσιν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶναι κοινωνικός, πολλοὶ ἐκ τῶν μεταναστῶν τούτων εἶδον τὰς θυγατέρας τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων καὶ συνεζεύχθησαν μετ' αὐτῶν, ἐκ τούτων δὲ τῶν συνοικεσίων ἐγεννήθησαν οἱ καθολικοὶ Περώται. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς εἴρηται, θεωρεῖται chic τὸ νὰ ἦναι τις καθολικός, καὶ αὐτὸς ὁ δεδαμασμένος Ἀρμένιος ἀρέσκειται νὰ λέγηται καθολικός, χαίρει δὲ δικαιοματικῶς τὸ προνόμιον τούτο, ὅταν τυχὸν ἦναι οὐνίτης, ἦτοι ἀνήκει εἰς τὴν ἀρμενικὴν ἐκείνην κοινότητα, ἧς ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ κεφαλὴ ἐστὶν ὁ Πάπας (τὴν τῶν Χασουριστῶν).

Μεταξὺ τῶν οἱ Περώται φλυαροῦσιν ἑλληνιστὶ, αἰσχύνονται ὅμως διὰ τὴν μητρικὴν τῶν γλώσσων καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἐξίς ἐν μέσῃ συνδιαλέξει νὰ πετῶσιν ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν, ἅμα ὡς νοήσωσι παρόντα ξένον τινὸς, ὅστις τοῖς

φαίνεται ἄλλοδαπός. Κυρίως ὅμως ἐπὶ παρουσίᾳ κυριῶν, εἴτε ξένων εἴτε ἡμεδαπῶν, μὴ ἐξαιρουμένων οὔτε τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐξαδελφῶν αὐτοῦ, ὁ Περώτης συνειθίζει νὰ ὀμιλῇ πάντοτε γαλλιστὶ, ἀνδὲ τυχὸν οὐδεὶς παρῆ ἵνα τὸν ἀκούσῃ, εἶναι ἄξιος ν' ἀρῆται γαλλικοῦ μονολόγου. Ὁ Περώτης Ἑλλήν ὀμιλεῖ μετὰ μεγίστης καταφρονήσεως περὶ τῶν Ἀρμενίων, οἱ καθολικοὶ περιφρονητικῶς ὀμιλοῦσι περὶ τῶν Ἑλλήνων—πάντες δὲ λατρεύουσι τοὺς Γάλλους, δηλαδὴ τοὺς Παρισινοὺς, διότι ἐντελῶς ἀγνοοῦσι τί ἐστὶ Γαλλία, καὶ γινώσκουσι μόνον ὅτι οἱ Παρίσιοι εἰσὶ *la capitale du chic*, ἡ δὲ Μασσαλία ἐδρα τῶν Ναυτικῶν διαπορθμεύσεων, ὧν τὰ πλοῖα ὑπηρετοῦσι τὴν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀνατολῆς συγκοινωνίαν. Περώτης διατριψας ἔστω καὶ δύο μόνον ἐβδομάδας ἐν Παρίσις θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἥττον εὐτυχῶν συμπολιτῶν του ὡς ὑψηλότερόν τι ὄν, καθότι φύσει μεγαλοφυῆς ὢν, ἐντὸς δεκαπενθημερίας εἶδε τὰ πάντα ἐν Παρίσις καὶ προσωκεῖώθη πᾶν τὸ ἀνήκον εἰς τὸ *chic*; *il cause bien*. Ὁ καθολικός ὁ εὐτυχῆσας νὰ ἔχη πατέρα εὐπορόν τινα Γάλλον, ἐκπαιδεύεται κάποτε ἐν αὐτοῖς τοῖς Παρίσις: τότε δὲ δεκαπενταετῆς τὴν ἡλικίαν ἐπανακάμπτει ὡς τελειότατος καὶ ἄρτιος ἀνὴρ εἰς Πέρα. Ἐν τῇ πρώτῃ παραφορᾷ τῆς ἐπανάδου χαίρετ' ἀ συγγενεῖς καὶ οἰκείους εἰς τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, ἦτοι τὴν ἑλληνικὴν· μόλις δὲ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀναμιμνήσκειται ὅτι εἶναι Παρισινός καὶ γίνεταί προσεκτικώτερός ἐν τῇ χρήσει τῆς ἑλληνικῆς: ἀφ' ἑτέρου καὶ οἱ φίλοι του λαμβάνουσι τὰ δέοντα μέτρα καὶ μόνον εἰς στιγμὰς οἰκειότητων συνδιαλέξων λησμονοῦσιν ἑαυτοὺς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατέρχονται ν' ἀνταλλάξωσιν ἑλληνικὰς τινὰς λέξεις μετὰ τοῦ «Παρισινοῦ».

Ὁ ἄλλοδαπός ὁ τὸ πρῶτον ἐντυγχάνων Περώταις θαμβοῦται πῶς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτῶν, ἰδίως δὲ ἐκ τῶν ἀνεπιλήπτων λευκῶν χιτῶνων, καὶ τῶν καλῶς κεκομμένων ἐνδυμάτων, πρὸς δὲ ἡ ἑκτακτὸς πολυλογία μετ' ἧς ὀμιλοῦσι περὶ τῶν νέων τῆς ἡμέρας, ἐμποιεῖ οὐ σμικρὰν ἐντύπωσιν. Συχνάτατα ὅμως ἐννοεῖς ὅτι ἐντὸς τῶν ἀνεπιλήπτων χιτῶνων καὶ τῶν καλῶς κεκομμένων ἐνδυμάτων ἐγχαρύπτεται μωρός τις καὶ ἡλίθιος, ἡ δὲ πολυλογία οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ εὐχέρεια γλώσσης, μετ' ἧς ὁ νοῦς οὐδὲν ἔχει τὸ κοινόν.

Ὅσοφ οἰκειότερος καθίστασαι μετὰ Περωτῶν τόσῳ ἀλγεινότεραν ἐντύπωσιν σοὶ προξενεῖ ἡ παρ' αὐτῆς ἑλλειψὶς παντὸς στοιχείου τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, ἑλλειψὶς ἀποκρυπτομένη ὀπισθεν τοῦ περιφήμου *chic*. Ἄν ἀπαντήσης τυχαίως τὸν Περώτην ἐν συναναστροφῇ τινι, τὸν βλέπεις δρῶντα πρὸς σὲ καὶ σεῖοντα ὡς στενότερος τῶν φίλων τὴν χεῖρά σου μετὰ τῶν λέξεων: «*mon cher*, πῶς ἔχετε»; νομίζει δὲ ὅτι εἶναι λίαν *chic* ν' ἀποστεινῇ τοῖς πᾶσι τὸ «*mon*

cher» καὶ ἐκείνοις ἔτι οὐδὲ τὸ πρῶτον βλέπει ἐπὶ ζωῆς του. Ἄν ὅμως σὲ συναντήσῃ τὴν ἐπιούσαν καθ' ὁδὸν, παρέρχεται παραπλεύρως σου, ὡσανεὶ οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς του σ' ἐγνώρισεν.

Ὁ καθολικὸς Περῶτης οὐδὲ γὰρ γινώσκει περὶ τῆς χώρας, εἰς ἣν ἀνήκει, ὡς ἐκ τῆς ἐθνικότητος τοῦ πατρὸς, ἐξαιρουμένων πάντοτε τῶν Παρισίων. Γνωρίζει μόνον τὴν πρεσβείαν τῆς χώρας ταύτης καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει «καντσελαρλίαν». Ἡ λέξις *ambassade* ἀσκει ἐπὶ τοῦ Περῶτου δελεαστικὴν μαγείαν, αἰσθάνεται ἑαυτὸν εὐγενέστατον ὁσάκις ὁμιλεῖ περὶ τῆς πρεσβείας, γινώσκει πάντα τὰ ἐν αὐτῇ συμβαίνοντα, ἀφηγεῖται δὲ τῷ τυχόντι πάνθ' ὅσα περὶ αὐτῆς εἰξεύρει, τὸν δὲ ἀκόλουθον τῆς πρεσβείας χαιρετᾷ καθ' ὁδὸν, καὶ μὴ γνωρίζῃ ἔτι προσωπικῶς, καθότι οὕτω προσκτᾶται φήμην στενοῦ φίλου τῶν ὑπαλλήλων τῆς πρεσβείας. Κατ' ἐξαιρέσειν χαιρετᾷ τοὺς γνωστούς αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς τοὺς μὴ ὄντας ἀκολουθοῦς πρεσβείας, ὁσάκις τυγχάνῃ ἐφ' ἀμάξης, θεωρῶν ὡς τὸ ἄκρον ἄκρον τοῦ *chic* τὸ ἐφ' ἀμάξης ὀρχεῖσθαι προσπαθεῖ δὲ νὰ παρατηρηθῇ ὑπὸ πάντων, ὁσάκις ἐπιτρέψῃ ἑαυτῷ τὴν πολυτέλειαν ταύτην. Εἰν' ἀληθὲς ὅτι ἡ εἰς ἐφεσπερίδα πρόσκλησις δὲν ἐκπλησσει ὑπερβολικῶς τὸν Περῶτην, καθότι εἶναι πεπεισμένος ὅτι ἡ μόνη ἀρμόζουσα αὐτῷ συναναστροφή εἶναι ἡ μετὰ διπλωματῶν, οὐχ ἥτιον κρίνει φρόνιμον νὰ ποιῇ μέγαν πάταγον περὶ τῆς προσκλήσεως ταύτης καὶ πάντα θν συναντᾷ καθ' ὁδὸν ἐρωτᾷ· «Θὰ σὰς ἴδωμεν ἀπόψε εἰς τὴν πρεσβείαν»; Τὸ προξενεῖον ὅμως ἐν ᾧ εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ Περῶτης τίθησιν ἐν ὑστάτῃ μοίρᾳ, τότε μόνον ποιούμενος περὶ αὐτοῦ λόγον ὅταν ἔχῃ ἐκκρεμῆ τινα δίκην, τοῦθ' ὕπερ συχόντερον τῷ συμβαίνει ἢ εἰς τὴν πρεσβείαν πρόσκλησις. Πᾶς Περῶτης, ὑπερῶς τὸ 21^{ον} ἔτος, ἔχει πάντοτε μίαν ἢ πλείονας δίκας, εἴτε δι' ἴδιον λογαριασμὸν εἴτε ὡς ἀναμειγνύμενος εἰς ἄλλων ὑποθέσεις.

Πρὶν ἡ προβῶμεν περαιτέρω εἰς τὰς περὶ τῶν Περῶτων κρίσεις, ἀνάγκη νὰ μνημονεύσωμεν καὶ ἐτέρου εἶδους, ἥτοι τῶν Περῶτων Ἄγγλων, οἵτινες εἰ καὶ μὴ καθολικοὶ συγκαταλέγονται ὅμως εἰς τῶν καθολικῶν τὴν κατηγορίαν, ἀποτελοῦσι δὲ ἰκανὸν ἀριθμητικὸν ὄγκον, ὥστε θὰ ἦτο ἄδικον ἂν τοὺς παρηγόμεθα ἐν σιγῇ. Οἱ Ἄγγλοι, ὡς γνωστὸν, ἔχουσιν ἥτιονα πάντων τῶν ἄλλων ἐθνῶν δύναμιν καὶ θέλησιν ὅπως προσείκειωνται ξένα κλίματα, ἤθῃ καὶ ἔθιμα· εἴτε ἐν Ἀγγλίᾳ εἴτε ἐν Καναδᾷ βιοῦντες, εἴτε ἐν ταῖς τροπικαῖς ζώαις τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, αἰσθάνονται πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐφιδρώσεως καὶ τῆς οἰοπνευματοποιίας. Ὑπὸ τὰς καυστικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τῆς Ἰνδίας παίζουσι *κρίκετ*, ἀγωνίζονται εἰς ταχυπορίας καὶ λεμβοδρομίας καὶ πίνουσι *βράνδν* ἀπαρὰ-

λάκτως ὡς ἐν τῷ ὀμιχλώδει ὑγρῷ κλίματι τῆς Ἀγγλίας. Ἄλλ' οἱ Περῶται Ἄγγλοι ἀκουσίως αὐτῶν ὑποκύπτουσι ἐν μέρει εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, ἔνθα βιοῦσιν, τουτέστιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν γλώσσαν. Ἐπειδὴ καὶ αὐτοῦ τῶν Ἄγγλου τὸ τέκνον ὀφείλει κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς του ν' ἀπέχῃ τῆς βραυδοποιίας καὶ νὰ ἀρκῆται, ὡς τ' ἄλλα τέκνα τῶν βροτῶν, εἰς τὸ γλυκὺ γάλα, καὶ ἐπειδὴ ἔθος ἐπικρατεῖ ὅπως ἡ *παραμάνα* ἦναι ἐν Πέρα πάντοτε Ἑλληνίς, ὁ νεαρὸς Περῶτης Ἄγγλος ἐκὼν ἄκων ἀναγκάζεται νὰ ἐκμάθῃ τὴν ἐλληνικὴν· ἐπίσης ἀδυνατεῖ νὰ βύσῃ τὰ ὑπερήφανα βρετανικὰ ὄπα του εἰς τὴν γαλλικὴν γλώσσαν, καὶ οὕτως ἠλικιούμενος καὶ γινόμενος ἀνεπτυγμένος *τζέντλεμαν* λαλεῖ τρεῖς γλώσσας, πρᾶγμα ἐξευτελιστικὸν σχεδὸν δι' ἕνα Ἄγγλον. Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι Περῶται Ἄγγλοι, καὶ περ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ Ἕλληνες ἐκ μητρὸς, ἐννοοῦσι νὰ θεωρῶνται ὡς ἀγνοῦ αἵματος ἀγγλικοῦ. Οἱ ἄνδρες ἀποκαλοῦσιν ἀλλήλους *τζέντλεμαν*, αἱ δὲ γυναῖκες προσπαθοῦσι νὰ φαίνωνται ὅσω τὸ δυνατόν σεμνότυφοι, ἐν τῇ πραγματικότητι ὅμως εἰσὶν ὡς πρὸς τοῦτο πολλῶ ἥσσονες ἢ αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐτεροθαλεῖς ἀδελφαὶ αὐτῶν. Οἱ ἄνδρες διατίθενται εἰς κατάστασιν ἐφιδρώσεως διὰ τοῦ *κρίκετ*, τῶν δρόμων, τῶν λεμβοδρομιῶν, τρέφουσι θηρευτικούς κύναις, πίνουσι βράνδν, ἀναγινώσκουσι τὸν «Χρόνον» καὶ ὀμιλοῦσιν ἀγγλιστὶ, ὅταν γινώσκωσιν ὅτι θεᾶται τις αὐτοὺς, σκέπτονται ὅμως πάντοτε—ὡς Περῶται. Τὸ αὐτὸ καὶ αἱ γυναῖκες. Καὶ αὐταὶ ἔχουσι πλατεῖς τοὺς πόδας ὡς αἱ γνήσιαι Ἀγγλίδες, τὰς κυριακὰς πορεύονται δις εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ψάλλουσιν ὕμνους κατανουκτικούς. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔχουσιν ἐλληνικὸν αἷμα ἐν ταῖς φλεβῖν, δὲν ἐπιτυγχάνουσι πάντοτε νὰ ὑποκριθῶσι τὸ τῆς σεμνοτύφου πρόσωπον μετὰ τῆς αὐτῆς ἐγκαρτερήσεως ὡς αἱ καθαρῶ αἵματος Ἀγγλίδες. Τὸ νῆμα τῆς ὑπομονῆς ῥήγνυται ἐνίστε παρά τινι τοιαύτῃ πρᾶξι *μικ* καὶ τότε ἐκφράζει ἐλληνιστὶ τ' ἀπόρητα τῆς καρδίας τῆς, λίαν φρονίμως ποιοῦσα, διότι ἂν ἔλεγεν αὐτὰ ἀγγλιστὶ θὰ ἐφαίνοντο πολὺ *shoking*. Ἐνὶ λόγῳ ἄνδρες καὶ γυναῖκες λατρεύουσιν ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς καρδίας αὐτῶν τὸ περωτικὸν *chic*.

Ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω τῶν δικῶν, ἐξ ὧν εἶν' ἀδύνατον νὰ μὴ ἔσχε μίαν τοῦλάχιστον πᾶς Περῶτης. Ἀλλὰ τί ἐπαγγέλλονται οἱ ἄνθρωποι ἐν γένει ἐν Πέρα; Ἀσχολοῦνται εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις καὶ εἰς δίκας, εἰς τὸ δεύτερον δὲ ἀσυγκρίτως περισσότερον ἢ εἰς τὸ πρῶτον. Φυσικῶ τῷ λόγῳ ὑπάρχουσιν ἐν Πέρα μεγάλοι οἴκοι, μετὰ σημαντικῶν κεφαλαίων ἐφωδιασμένοι καὶ εἰς στερεὰ ἔργα ἀσχολούμενοι, κατὰ μέσον ὄρον ὅμως οἱ σημερινοὶ Περῶται ζῶσιν ὅπως δύνανται νὰ κερδιζῶσι χρήματα δι' αἰουδήποτε τρόπον. Πρότερον, ὡς τί ὥραϊα ἐποχαί ἦσαν ἐ-

κείναι! εὕρισκέ τις ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τὰ χρήματα, ὡς λέγουσι καὶ σήμερον ἔτι οἱ λεβαντῖνοι μετὰ μελαγχολικῶν ἀναμνήσεων. Ὅτε ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις εἶχεν ἔτι πόρους οἱ δὲ ξένοι δὲν εἶχον συρρέουσι μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ, τότε ἐβίου οἱ Περῶται ἐν εὐωχίᾳ καὶ χαρᾷ, οἱ δὲ Τούρκοι ἦσαν περίφημοι ἄνθρωποι. Ἡ εὐπορία πολλῶν οἰκογενειῶν ἐν Πέρα χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου, ὅποτε πᾶς Περῶτης ἦν στρατιωτικὸς τροφοδότης, καθότι οἱ Περῶται εἰσὶν ἐκ γενετῆς στρατιωτικοὶ τροφοδοταί. Ἡ ἐποχὴ τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου ὑπῆρξε φαίνεται τὸ ζεῖνθ τῆς εὐτυχίας καὶ σπατάλης· μετὰ τὸν κριμαϊκὸν πόλεμον ἤρξατο ἐν Τουρκίᾳ ὁ αἰὼν τῶν δανειῶν. Ἐπὶ τούτῳ ὅμως οὐδὲν αἴτιον θλίψεως εἶχον οἱ Περῶται, ὡς ἀποκτήσαντες πολλὰ χρήματα· ἀλλὰ καὶ πρὸς τοκισμὸν τῶν κεφαλαίων — ὑπῆρχον δ' ἔτι κεφάλαια τῷ καιρῷ ἐκείνῳ — τὰ τουρκικὰ χρεώγραφα ἐφαίνοντο τοῖς Περῶταις ἥμισυ πενιχρὰ ἐπιτόκια τεσσάρων, πέντε ἢ ἕξ τοῖς ἑκατὸν θεωροῦνται ἐνταῦθα γελοῖα. Οἱ Περῶται οὕτω, χάρις τοῖς τουρκοῖς δανείοις, ἐγένοντο κεφαλαιούχοι. Ὡς οἱ Τούρκοι καὶ πάντες ἐν γένει οἱ ἀνατολίται οὕτω καὶ οἱ Περῶται εἰσὶ θερμοὶ θαυμασταὶ τῶν κοσμημάτων καὶ τῶν πολυτίμων λίθων· ὁ ἔχων κοσμήματα θεωρεῖται εὐπορος, ἂν καὶ μὴ γνωρίζων πολλάκις τί πρέπει νὰ πράξῃ τὴν ἐπαύριον, ὅπως ἀγοράσῃ ἄρτον.

Οἱ Περῶται εἰσὶ λίαν εὐκοινωνῆτοι· ὁ παρ' ἡμῖν ἀπαντῶν ἐνιαχοῦ ἤρμεος, μοναστικὸς βίος τῶν ἀπόρων ἀνθρώπων εἶναι ἐντελῶς ἀγνωστος ἐνταῦθα. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου αἱ ἐσπεριναὶ συναναστροφαι τῶν λίαν εὐθηνὰ τοῖς σοιχίζουσιν, ἐφ' ᾧ εἰσὶν ὄντως ἀξίεπαῖνοι. Ἐν Πέρα δειπνοῦσι μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· μετὰ τὴν τράπεζαν συνέρχονται παρὰ τινι οἰκογενείᾳ, ἐκεῖ δὲ προσφέρεται πρῶτον μὲν δακτυληθροεῖδὲς κιθῆιον καφὲ τουρκοικῆ ἀφεψημένον, κατόπιν κοχλιάριον σακχαροβράστον ὀπωρῶν καὶ ἐν ποτήριον ὕδατος, ἐπὶ τούτοις δὲ αἰσθάνονται ἄφατον εὐδαιμονίαν, κάθονται πολλάκις πέραν τοῦ μεσονυκτίου, ὀμιλοῦσι γαλλιστὶ, ἀμαρτάνουσι κακολογοῦντες τὸν πλησίον, νυμφεύουσι πάντας τοὺς ὠρίμους διὰ γάμον νέους τε καὶ γέροντας, χαρτοπαικτοῦσι καὶ ἐπὶ τέλους καταλήγουσιν εἰς τὰς ἀνιαρὰς ἐκείνας οἰκογενειακὰς παιδιὰς, ἃς ἐνασμενίζουσι ν' ἀποκαλῶσι *jeux d'esprit*. Οἱ ἀγαθοὶ Περῶται θέλουσι ναι καὶ καλὰ νὰ ᾧσι τόσον πνευματώδεις ὅσον οἱ Παρισίνοι, ἵνα δ' ἕκαστος ἔχῃ τὴν δέουσαν εὐκαιρίαν πρὸς ἐπίδειξιν τῆς εὐφυΐας του, παίζουσι καθ' ἐσπέραν ἀδιακόπως τὰ περίφημα *jeux d'esprit*· εἰς ταῦτα διαπρέπει ἰδίως Ἄνατὸλ, ὁ πνευματώδης καὶ ὀμιλητικὸς νέος, ὁ ἐν Παρισίοις ἀνατραφεὶς. Ὁ Ἄνατὸλ ἔφερεν ἐκ Παρισίων καινουργίῃ καὶ πλήρῃ τὴν εὐφυΐαν του, εἶνε δὲ προθυμότετος καθ' ἐσπέραν ἐκ νέου νὰ

ἐκθέτῃ τὸ ἐμπόρευμά του μέχρι τῆς ἐλαχίστης λεπτομερείας.

Τὴν πρωΐαν, μετὰξὺ τῆς 8ης καὶ τῆς 9ης ὥρας, ὁ ἄρῃον πληθυσμὸς τοῦ Πέρα κατέρχεται εἰς Γαλατᾶν, ὅστις εἶναι ἡ ἀγορὰ, τὸ ἄστυ τῆς πόλεως· ἐκεῖ εὕρηται τὸ χρηματιστήριον, παλαιὰ, ῥυπαρὰ, μονώροφος οἰκοδομή, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ λεπτοφυὴς Περῶτης εἴωθε, συναναφυρόμενος ἐν μέσῳ ἀνδρῶν ὑπόπτων μορφῶν, νὰ συναλλάσσῃται χρεώγραφα· ὁ Περῶτης εἶναι ἐκ γενετῆς χαρτοπαίκτης, τὰ τοῦ χρηματιστηρίου παίγνια λοιπὸν εἶναι ἡ προσφιλέστερα αὐτῷ ἐνασχόλησις· οἱ σοβαρώτεροι ἔμποροι τὸ ἐσπέρας μετὰ τὸ κλείσιμον τοῦ χρηματιστηρίου παίζουσι βακκαρὰ μέχρι προκεχωρημένης ὥρας τῆς νυκτός. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τοῖς πολυπληθεῖσι καταστήμασι τοῦ Γαλατᾶ ἀναπτύσσονται ἔσθ' ὅτε σπουδαῖα ἔργα, ἀλλ' οἱ πλείους τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀγορᾶς ἀνήκουσιν εἰς τῶν μεσιτῶν τὴν τάξιν, μεσίτης δὲ ἀποκαλεῖται πᾶς ὁ μὴ δυνάμενος ἢ μὴ θέλων νὰ χαρακτηρίσῃ δι' ἄλλου ὀνόματος τὸ ἐπάγγελμα ὅπερ μετέρχεται, ἐκ τῶν κατοίκων δὲ τοῦ Πέρα τὰ τρία τέταρτα σχεδὸν εἰσὶ μεσίται. Ὅσοι ὑπερηφάνως καὶ ἂν περιφέρηται εἰς τὰς ὁδοὺς ὁ Περῶτης, εἴωθεν ὅμως ἀπὸ τῆς 9 πρῶινῆς ὥρας μέχρι τῆς 8 ἐσπερινῆς νὰ ἐπιλαμβάνηται φαιδρῶς οἰασθῆτινος ἐργασίας ἐμπροσθοῦς τυχαίως εἰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ δὲν ἔρωτᾶ ποσῶς ἂν οἱ στιγμιαῖοι συνεταιῖροι αὐτοῦ εἰσὶν ἐπίσης λεπτοφυεῖς ὡς αὐτὸς, ἢ ἂν ἔχωσιν ἐλευθέραν εἰς τὰς πρесоσίας εἴσοδον. Οὕτω λοιπὸν πολλάκις βλέπει ἐν Γαλατᾶ τοὺς εὐγενεστέρους τῶν Περῶτων, ὧν οἱ ἀνεπίληπτοι λαίμαδεται καὶ αἱ χεῖριδες ἐνεποίησαν αἴσθησιν ἐν Πέρα καὶ Σμύρνη, συγχρωτιζομένους ἀδελφικῶς μετ' ἀνθρώπων, εἰς τὴν θείαν τῶν ὁποίων ἀκουσίως προφυλάττεις τὰ θυλάκιά σου. Ὁ εὐφυὴς Περῶτης κινεῖται μετὰ τῆς αὐτῆς ἀσφαλείας ἐν τε ταῖς αἰθούσαις τοῦ Πέρα καὶ ἐν τῇ σκοροδοφόρῳ ἀτμοσφαίρᾳ τοῦ Γαλατᾶ· ἐν τῷ βῆθει τῆς καρδίας αὐτοῦ ὁ Περῶτης φιλεῖ τὰ σκόροδα, φιλεῖ ὅμως αὐτὰ πλατωνικῶς, διότι τὸ *chic* τῷ ἀπαγορεύει τὴν γεῦσιν των.

«Φρονεῖς ὅτι ἀπατᾶς καὶ ὅμως ἐξάπατᾶσαι».

* Ἄν οἱ Περῶται ἦσαν φίλοι τῶν ῥητῶν, τοῦτο τὸ ἀπόφθεγμα ὄφειλον μεγάλοις χαρακτῆρσι νὰ ἐπιγράψωσιν ἐπὶ τῶν καταστημάτων αὐτῶν· ἀλλ' οὐδαμοῦ ἀλλαγῶ ὁ φαῦλος καὶ ἀπαταιῶν δύναται οὕτως εὐκόλως νὰ ἐπιτύχῃ ὅσον ἐν Τουρκίᾳ¹. Ἡ δικαιοσύνη, οὕσα ἐν ταῖς χερσὶ τῶν Τούρκων, ἀπονέμεται ὡς πάντα τὰ τουρκικὰ

1. Σ. Μ. Ὁ κ. ἀναποκριτῆς, ὅστις μετὰ τοσαύτης υπερβολικῆς πικρίας σαρκάζει ἑλαττώματα, ἅπερ σημειωτέον οὔτε γενικὰ παρ' ἅπασιν τοῖς Περῶταις εἶναι οὔτε ἀποκλειστικῶς μόνον ἐν Κων/πόλει ἀπαντῶνται, οὐδὲνα λόγον ποιεῖται περὶ τῶν τυχοδιωκτῶν Εὐρωπαίων, ὅτινες εἰσὶ σημαντικὸν στοιχεῖον τῆς κοινωνίας τοῦ Πέρα.

πλησίον τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν ὑφίστανται τὰ ξένα προξενεῖα, ἔχοντα ἴδιον τρόπον διαδικασίας, τοῦθ' ὅπερ εἶναι βεβαίως ἐξαισιον κατὰ πολλὰς ἐπόψεις, καθίστησιν ὅμως περιπλοκώτατον τὸν ὅλον διοργανισμόν. Ἄν τὰ προξενεῖα ἐμερίμων μόνον περὶ τῶν ἀληθινῶν ὑπηκόων αὐτῶν, θὰ εἶχε καλῶς, δυστυχῶς ὅμως ἔθως ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς ξένοις προξενείοις ἐν Τουρκίᾳ νὰ λαμβάνωσιν ὑπὸ τινος ὅρους λεβαντίνους ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν, ἀμβλυωποῦντες πολλάκις περὶ τὴν ἔρευναν τῶν αἰτήσεων αὐτῶν.

Πᾶς προστατευόμενος (οὕτω δὲ ἀποκαλοῦνται οἱ ὑπὸ τὴν ξένην προστασίαν λεβαντῖνοι) εἶν' ἐλευθέρος νὰ παραιτηθῇ ὅποταν θέλῃ τῆς ὑπηκούουτος, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ διατελῇ ἐν καταστάσει ὑποδίκου. Ὡς ἐκ τούτου ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἐν Κων)λει, ἀλλάσσοντες συχνότερον ὑπηκούουτητα ἢ ὑποκάμισον. Ἄμα ὡς ἄνθρωπός τις τῆς ἀγορᾶς φεναικίσῃ τὸν πλησίον αὐτοῦ, κερδίζων οὐκ ὀλίγα χρήματα, καὶ φοβῆται δικαστικὴν ἐκ τούτου καταδιώξιν, σπεύδει ἀμέσως, πρὶν ἢ ἀρξῆται αὐτῇ, νὰ δικαγραφῇ ἀπὸ τοῦ καταλόγου τοῦ προξενείου του, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ διατελεῖ τότε ὑπὸ τὴν τουρκικὴν προστασίαν. Ἄλλ' ἂν καὶ αὕτη τῷ καταστῆ φορτικῆ, ζητεῖ ἀμέσως ἄλλο ἄσυλον, οὕτω δὲ κερδίζει καιρόν. Ὁ ζημιωθείς συνάδελφός του καταδιώκει αὐτὸν εἰς πάντα τὰ τουρκικὰ δικαστήρια καὶ τὰ ξένα προξενεῖα, ἕως ὅτου ἡ ὑπόθεσις καταντήσῃ τόσον πολυδάπανος, ὥστε προτιμᾷ μᾶλλον νὰ ἐπιδιώκῃ τὸ ἐμπόριόν του ἢ νὰ καταδιώκῃ τὸν ἀντίδικον. Οὐχ ἤττον παρατηρῶ ὅτι οἱ ἄπιστοι οὗτοι προστατευόμενοι δὲν γίνονται εὐκόλως δεκτοὶ παρ' ἅπασι τοῖς προξενείοις.

Ἡ μανία τῆς ἰδρύσεως τραπεζῶν καὶ ἐταιριῶν ὑφίσταται πάντοτε ἐν Κων)λει, μεθ' ὅλην τὴν θλιβεράν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας· ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι τοῦλάχιστον ἡ μανία αὕτη παρήγαγε καὶ καλοὺς καρπούς· σιδηρόδρομοι κατεσκευάσθησαν, ἐργοστάσια ὠκοδομήθησαν καὶ τράπεζαι ἰδρύθησαν. Ἐν Τουρκίᾳ ὅμως τὸ τέρμα τῶν «ἰδρύσεων» εἶναι ἐν φύλλον χάρτου, καλούμενον φερμάνιον τῆς ἐκχωρήσεως· παρόμοιον φύλλον πολλάκις ἐστοίχισε χιλιάδας λιρῶν ἕως ὅτου τουρικοῖς γράμμασι διαπεποικιλμένων ἐπιδοθῇ τῷ ἐργολάβῳ. Ἄδικον ἦθελον εἶναι τὸ κατακρίναι ἀνεξαιρέτως πάντας τοὺς εἰς Τουρκίαν ἐρχομένους μετὰ ἐργολαβικῶν προθέσεων, καθότι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες, ὑπὸ χρησῶν διαθέσεων ἐμπορούμενοι, προσπαθοῦσι νὰ λάβωσι φερμάνιον ἐκχωρήσεως, ἐν τούτῳ δὲ πολλάκις καίουσιν τοὺς δακτύλους. Ὁ καλούμενος ἐργολάβος, ἤτοι ἐκεῖνος εἰς τ' ὄνομα τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται τὸ φερμάνιον, συνήθως οὐδὲν ἀπόλλυσιν, ἐκ τοῦ ἀπλουστάτου λόγου ὅτι οὐδὲν ἔχει ν' ἀπολέσῃ, ἐκτὸς ἴσως τοῦ χρόνου, ὅστις πάλιν ἐν Ἀνατολῇ δὲν εἶναι τόσον πολύτιμος. Ὁ ἐργο-

λάβος εἶναι κυρίως μόνον ὁ προπαρασκευάζων τὸ ἔργον· αὐτὸς ἐφευρίσκει τὴν ὑπόθεσιν, κατόπιν δὲ ἐπὶ ὀλοκλήρους μῆνας πίνει καθ' ἐκάστην καφεὲ ἐν πᾶσι τοῖς ὑπουργείοις καὶ καπνίζει σιγάρα, ἐνίοτε δὲ λαμβάνει συνέντευξιν καὶ μετὰ τοῦ Μ. βεζίρου, διεγείρει τὸ ὑπὲρ τοῦ σχεδίου ἐνδιαφέρον τῶν τραπεζιτῶν, συνεργάζεται μετὰ πραγματοποιησῶν καὶ κατασκοπεύει τοὺς συναγωνιστάς. Οἱ πασσάδες ἐν τοῖς ὑπουργείοις εὐρίσκουσιν εἰς τὸ ἔπακρον ἐπαχθεῖς τὰς συνδιαλέξεις τοῦ ἐργολάβου, ἐν τούτοις μεθ' ὑπομονῆς ἀκροῶνται αὐτοῦ, διότι γινώσκουσιν ὅτι θὰ συμμετάσχωσι καὶ αὐτοὶ τοῦ κέρδους, εἴτε εὐδοκίμου τοῦ ἔργου εἴτε μὴ. Οὕτως ὁ ἐν λόγῳ ἐργολάβος διάγει βίον καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τοῦ περωτικοῦ *chic*· εἶναι πανταχοῦ παρῶν καὶ γνωρίζει πάντας· ἂν δὲ ἀκούσῃς αὐτὸν ἀγορεύοντα περὶ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, εἶν' ἀδύνατον νὰ μὴ αἰσθανθῆς ἐκπληξιν· τὰς τουρκικὰς λίρας μνημονεύει κατὰ ἑκατοστῆς χιλιάδων, καὶ ἀρέσκειται νὰ ποιῆται λόγον περὶ τοῦ «συνδικάτου» αὐτοῦ, προφέρων τὰ ὀνόματα τῶν μεγαλειτέρων τραπεζιτῶν τῆς Εὐρώπης μετὰ τρομερᾶς ψυχραιμίας. Τὸ συνδικάτον ὅμως, ὅπερ παριστᾷ ὁ τοῦ φερμάνιου κυνηγός ὅτι ἔχει ὀπισθέν του, ὄλονεν φαίνεται ἀπομακρυνόμενον ἐφ' ὅσον προσεγγίζει ἡ ὥρα τῆς πραγματικῆς ἐργασίας. Ἄλλὰ πρὶν ἢ εἴτι τὸ συνδικάτον διαλυθῇ εἰς νεφέλας, εἰσέρχεται ὁ δικηγόρος ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καθότι μόλις ἐκδοθέντος τοῦ φερμάνιου πλασιαζόνται αἱ δίκαι, καὶ ἐπὶ τέλους ὁ δικηγόρος εἶναι ὁ μόνος, ὅστις ἀποκτᾷ νόμιμον κρέδος ἐκ τῆς ὑποθέσεως, εἰ καὶ οἱ δικηγόροι ἐν Ἀνατολῇ, ἔνθα ὁ πονηρότατος κερδίζει πάντοτε, κατορθοῦσι ν' ἀντλήσωσι κέρδη δυνάμενα νὰ ὀνομασθῶσιν ἔννομα μόνον ἐνταῦθα. Αἱ χιλιάδες λιρῶν, ἃς ἐστοίχισε τὸ φερμάνιον, ἐν μέρει μὲν ἀποβρόφονται ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου διὰ τοὺς καταβληθέντας κόπους καὶ τὴν ἀναπόφευκτον πολυτέλειαν, ἐν μέρει δὲ ἐξαφανίζονται ἐντὸς τῶν εὐρυχώρων θυλακίων τῶν πασσάδων, καὶ τὸ ὑπόλοιπον καταβροχθίζει ὁ τοῦ δικηγόρου λογαριασμός. Τίς δὲ ζημιούται ἐκ τούτου; Συνδικάτον ὑπάρχει, ὡς εἴρηται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ ἐργολάβου· τὰ κατασπαταληθέντα δὲ πρὸς ἐκδοσὴν τοῦ φερμάνιου κεφάλαια ἀπορρέουσιν συνήθως ἐξ ἐνὸς ἢ πλειόνων ἀνδρῶν, εἴτ' ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, εἴτ' ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐξ ὧν ὁ εἰς πολλάκις οὔτε κἀν γινώσκει τοῦ ἄλλου τὴν ὑπαρξιν.

Αἱ πλεῖσται τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων ἐν Τουρκίᾳ διαλύονται ἐπὶ τέλους εἰς ἀτελευτήτους δίκας· ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν παλαίουσιν εἴτι διὰ τὰ τελευταῖα λείψανα τοῦ σπαταληθέντος κεφαλαίου, ὅταν δὲ οὐδὲν πλέον ἀπομείνη, τότε ἐφευρίσκουσι νέαν ἐπιχείρησιν. Ἡ Τουρκία ἐνέχει πολλὰ μεταλλεῖα, ὧν τὰ πλεῖστα ἐγέ-

νοντο μέχρι τούδε ἀντικείμενον ἐπιχειρήσεων, περι τοῦ πλοῦτου ὅμως αὐτῶν ὑφίστανται διάφοροι δοξασίαι. Ἐν τῶν κυριωτέρων κωλυμάτων πρὸς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μεταλλείων εἶναι ἡ ἄλλειψις ὁδῶν καὶ μέσων μετακομίσεως, πρὶν δ' ἢ ἐπιληφθῶσι τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης ὄφειλον νὰ κατασκευάσωσι καλὰς ὁδοὺς· περὶ τούτου ὅμως ὀλίγον ἐμερίμων οἱ τῶν φερμανίων κυνηγοὶ καὶ δὲν ἐπεδίωκον ἄλλο τι εἰμὴ μόνον σιδηροδρόμους. Ἡ Τουρκία κατ' αὐτοὺς εἶναι εὐρεία χώρα, ἐν ἣ δύνανται πολλοὶ σιδηροδρομοὶ νὰ χωρέσωσιν· ὡς ἐκ τούτου λοιπὸν οἱ σιδηροδρομοὶ εἰσὶ μετὰ τὰ μεταλλεία τὸ δεύτερον ἀντικείμενον τῶν φερμανοθηρῶν. Ἄλλ', ὦ κάμηλε, σὺ πλοῖον τῆς ἐρήμου, μὴ δειλιάσης, μὴδὲ φοβηθῆς· ποθοῦσι μὲν νὰ σ' ἐξώσωσιν ἐκ τοῦ τόπου σου δι' ἀτμοκινήτων ἀμαξίων, ἀλλ' εἰς χεῖρας ἔχουσι χαρτῖα μόνον καὶ οὐδὲν περιπλέον.

Σύμβουλος τῆς

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ . . . ΚΩΦΑΛΑΛΟΣ

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐτελεύτησεν ἐν Πετροπόλει ἐν βαθεῖ γῆρατι ὁ Ἀλέξανδρος Μαίλλερ, σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας . . . κωφάλαλος. Οὗτος, υἱὸς ὧν Ῥώσσοῦ ὑποστρατήγου, διέμενε καὶς ἐτι μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μιᾶς ἀδελφῆς, κωφάλαλων ἐπίσης, παρὰ τινι θεῖα του, παιδαγωγῶ τῶν μεγάλων δουκῶν Μιχαὴλ καὶ Νικολάου, τοῦ κατόπιν αὐτοκράτορος. Ἐλθοῦσα ποτὲ ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία Φεοδωρόβνα εἰς Παυλόσκ, ἐνθα ἐποιούντο τὰς θερινὰς αὐτῶν διατριβάς, τοσοῦτον συνεκινήθη ἰδοῦσα τοὺς μικροὺς κωφάλαλους, ὥστε ἀμέσως ἀπεφάσισε νὰ ἰδρῦσῃ ἐκπαιδευτήριον κωφάλαλων. Ἐπὶ τούτῳ δὲ μετεκαλέσατο εἰδήμονα μοναχὸν ἐκ Πολωνίας, καὶ τῷ 1806 συνέστη τοιοῦτον ἐκπαιδευτήριον ἐν τῷ φρουρίῳ Παύλου, πρῶτοι δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐχρημάτισαν οἱ τρεῖς Μαίλλερ. Τῷ 1810 μετηνέχθη τὸ ἐκπαιδευτήριον εἰς Πετροῦπολιν. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐποίησατο μεγάλας προόδους, καὶ ἐντὸς μικροῦ ἠπίστατο ἀνάγνωσιν καὶ γραφῆν, κατάρθωσε μάλιστα καὶ νὰ διαρθροῖ λέξεις τινάς. Ἐν ἔτει 1812 κατέλιπε τὸ ἐκπαιδευτήριον, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν ὅμως ἀνδρὸς εἰδικοῦ ἐτελειοποιήθη ἔτι μάλλον, καὶ ἐζήτησε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ σύνταγμα τῶν οὐλάνων σωματοφυλάκων, ὅπερ δὲν τῷ ἐπετράπη. Τῇ προστασίᾳ ὅμως τῆς αὐτοκρατείας ἔλαβε δημοσίαν θέσιν, διορισθεὶς ὑπάλληλος ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ γραφείῳ τοῦ αὐτοκράτορος, ἐπόθεν λόγῳ ἀσθενείας ἀπεχώρησε μολὶς τῷ 1856, ἀδροτάτην λαβῶν σύνταξιν καὶ ἄλλας γενναίας ἀμοιβάς. Ἐγραψε δὲ πρὸ τινῶν ἐτῶν καὶ φυλλάδιον «περὶ τῆς συστάσεως τοῦ παιδευτηρίου τῶν κωφάλαλων».

Κυρία Ε**

Γνώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΟ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιοῦ.]

308.

Ἡμετριοφροσύνη τάσσεται μετὰ τῶν ἀρετῶν, πρὸς καταστολὴν τῆς φιλοδοξίας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, καὶ πρὸς παρηγορίαν τῶν μικρῶν ἀνθρώπων, ὧν καὶ ἡ ἀξία μηδαμινῇ, καὶ ἡ τύχη δύσγουνος.

309.

Ἐπάρχουσιν ἄνθρωποι κατὰ πεπρωμένην μοῖραν ἀνόητοι, οἵτινες οὐχὶ μόνον αὐτοβούλως εἰς ἀνοησίας περιπίπτουσιν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς τύχης ἐξαναγκάζονται εἰς τὸ ἀνοηταίνειν.

310.

Συμβαίνουσιν ἐνίοτε ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ συμπτώματα τινα, ἐξ ὧν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐξέρχεται σώος, εἰμὴ παραφρονῶν κατὰ τι.

311.

Ἐπάρχουσιν ἄνθρωποι, ὧν τὸ γελιοῦδες οὐδέποτε κατέστη καταφανές, διότι οὐδεὶς ποτε μετ' ἐπιμελείας αὐτὸ ἀνεζήτησε.

312.

Τῶν συνεντεύξεων ἐραστοῦ καὶ ἐρωμένης οὐδέποτε ἀπτεται ἡ ἀηδία, διότι διαρκῶς περὶ ἑαυτῶν λαλοῦσι.

313.

Διατί, ἐν ᾧ ἀρχοῦσαν ἔχομεν μνήμην πρὸς ἀνάμνησιν καὶ τῶν ἐλαχίστων συμβάντων τοῦ ἡμετέρου βίου, οὐδόλως ἐνθυμούμεθα ποσάκις διηγῆθημεν αὐτὰ εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον;

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στοιχεῖα μητρικῆς ζωολογίας.

Μήτηρ. Διατί ὁ πανάγαθος Θεὸς ἔδωκε τὴν ὀμιλίαν εἰς τὰ μικρὰ παιδάκια καὶ ὄχι καὶ εἰς τὰ γατάκια καὶ τὰ σκυλάκια;

Παῖδιον. (Μετά τινῶν στιγμῶν σκέψιν). Ὁ πανάγαθος Θεὸς ἔδωκε τὴν ὀμιλίαν εἰς τὰ παιδάκια διὰ νὰ εἰμποροῦν νὰ φωνάζουν ὅταν τὰ λούζουν.

*

*

Ὁ λόρδος Χ . . . ἔχων γυναῖκα ἐρασμιωτάτην, μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς ἦλθεν εἰς δεύτερον γάμον νυμφευθεὶς γυναῖκα λίαν κακότροπον. Φίλος τις ἐλθὼν εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ τὸν ἐρώτησε·

— Καὶ ποῦ εἶνε ἡ σύζυγός σας;

— Ἡ σύζυγός μου εἶνε εἰς τοὺς οὐρανοὺς . . ἡ κυρία Χ . . . εἶνε εἰς τὴν αἴθουσαν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἐνίοτε ὁ ἔχων πνεῦμα ἀνοήτως φέρεται, οὐδέποτε ὅμως ἀνοηταίνει ὁ ἔχων κρίσιν.

* * Ὁ φθόνος εἶνε ἕλκος τῆς ψυχῆς.